

Høydose Metotreksat - pasientinformasjon

Høydose Metotreksat gis til pasienter med non-Hodgkin lymfom, og denne kurvarianten som regel for å forebygge tilbakefall av lymfekreft i sentralnervesystemet. Spør eventuelt legen hvis du er i tvil.

Kuren gis over en dag med oppfølgende væskebehandling i 3-4 dager.

Før kuren starter må du ta blodprøver. Dette gjøres enten dagen før eller samme dag som du skal ha kur/behandling.

Hvordan kan jeg forberede meg?

Det er viktig at du drikker rikelig en til to dager før kur. På morgenen kurdagen skal du ta kvalmeforbyggende medikamenter. Disse tas etter anvisning fra lege. Vi anbefaler at du spiser vanlig frokost før behandling.

Hvordan foregår behandlingen?

Før kuren starter får du lagt inn en kanyle i en blodåre på armen. Kurdagen får du metotreksat intravenøst over 4 timer. Deretter gis det kontinuerlig væskebehandling i 3-4 døgn.

Det brukes en dråpertellemaskin (infusomat) for at riktig mengde væske skal gå inn på riktig tid.

For å redusere den skadelige effekten av metotreksat på normale celler får du kalsiumfolinat 24 timer etter oppstart av behandlingen (den første dosen gis intravenøst), og deretter hver 6. time (tabletter) inntil nivået av metotreksat i blodet er tilfredsstillende (minimum 11 doser). Det er viktig at urinen din er basisk under utskillelse av metotreksat og vi vil derfor måle pH i urinen din til nivået av metotreksat er tilfredsstillende. For å redusere plager med sårhet i munnen, skal du også ta kalsiumfolinat munnskyllevæske. Noen trenger også kalsiumfolinat øyedråper. Det blir tatt blodprøver for å sjekke metotreksatnivået, tas flere ganger i døgnet.

Etter at behandlingen er ferdig kan du reise hjem.

Bivirkninger det kan være nyttig å kjenne til i forbindelse med denne kuren

Kvalme

Kvalme og uvelhet er sjelden ved denne kuren. Du kan eventuelt få kvalmeforebyggende medikamentene før kuren.

Vektøkning

I forbindelse med kuren får du tilført mye væske. Du vil derfor bli veid hver dag under kuren for å se om du har væskeansamling i kroppen. Vanndrivende medikament vil bli forordnet ved behov.

Påvirkning av benmargen

Benmargen produserer røde og hvite blodlegemer, samt blodplater. Cellegiften kan føre til forbigående nedsatt produksjon, slik at antallet blodceller reduseres. Dette kan medføre svekket infeksjonsforsvar (lavt antall hvite blodlegemer), tendens til neseblødning og hudblødninger (lavt antall blodplater), samt lav blodprosent. Ved lavt antall hvite blodlegemer, kan det være risiko for alvorlig infeksjon som raskt må behandles i sykehus. Forsøk å leve et mest mulig normalt liv, men hvis mulig unngå nærkontakt med mennesker du vet har en infeksjon, som for eksempel forkjølelse.

Kontakt umiddelbart lokalsykehus (om det så er midt på natten) dersom du:

- føler deg uvel, har sykdomsfølelse og/eller har symptomer på infeksjon (for eksempel hoste, frysninger, diaré, svie ved vannlatning).
- har feber 38,3°C eller høyere målt en gang eller vedvarende temperatur på 38,0°C eller høyere i mer enn en time. Det er anbefalt at du tar temperaturen i endetarmen med et elektronisk termometer.
- har nese- og/eller hudblødninger.

Tretthet/konsentrasjonsvansker

Du kan føle deg trett under behandlingen, med økt behov for å hvile. Opplevelsen av tretthet er mest uttalt den første uken etter kur. Det er viktig å finne en balanse mellom aktivitet og hvile. Gi deg selv lov til å hvile mer enn du gjør til vanlig. Undersøkelser viser imidlertid at det er gunstig å være i lett fysisk aktivitet. Noen opplever endret hukommelse og nedsatt evne til å konsentrere seg. Hos de aller fleste retter dette seg etter endt behandling.

Hårtap

Ved denne kuren kan håret bli tynnere. De færreste mister håret helt. NAV dekker eventuelle utgifter til parykk eller hodeplagg hvis det blir nødvendig. Du får rekvisisjon av lege. Etter avsluttet cellegiftbehandling kommer håret tilbake.

Såre slimhinner

Cellegiftbehandling kan gi tørre og såre slimhinner i munn og svelg, noen cellegifter mer enn andre. Såre slimhinner og nedsatt spyttproduksjon kan føre til hull i tennene, tannkjøttproblemer og gi

grobunn for oppvekst av bakterier og sopp. God munnhygiene kan forebygge problemer. Plagene kommer gjerne den første uken etter avsluttet kur, og hos noen kan de vare gjennom hele behandlingsperioden. Slimhinnene i underlivet, nesen og øynene kan også bli såre/tørre. Sårhet i øynene kan opptre som tåreflod eller føles som sand i øynene.

Forstoppelse

Forstoppelse kan forekomme ved behandling med enkelte cellegifter og bruk av kvalmeforebyggende medikamenter. Du kan i noe grad forebygge dette ved å drikke rikelig, spise fiberrik kost og holde deg i fysisk aktivitet. Ofte er det nødvendig å bruke avføringsmidler i en periode. Det anbefales et mildt virkende avføringsmiddel, som Levolac®/Duphalac®/Laktulose®/Movicol®. Dersom dette ikke er tilstrekkelig, kan du trenge sterkere midler, som for eksempel Laxoberal® dråper. Ulike typer avføringsmidler får du kjøpt uten resept på apoteket.

Hud og negleforandringer

Metotreksat kan føre til negleforandringer og pigmentforandringer. Vi anbefaler at du er forsiktig i solen. Du bør bruke høy solfaktor (over 20).

Nedsatt fruktbarhet

Under behandling kan kvinner få uregelmessig menstruasjon, eller den kan stanse helt. Likevel bør kvinner bruke prevensjon både i behandlingsperioden og i cirka ett år etter, på grunn av risiko for skader på eggcellene under behandlingene.

Produksjon av sædceller påvirkes også. Dersom det er aktuelt for den enkelte, og hvis det er mulig, kan menn få tilbud om å fryse ned sæd før behandlingen starter. På grunn av risiko for skade på sædceller er det viktig å bruke sikker prevensjon under og det første året etter avsluttet cellegiftbehandling.